UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 97/16
Møtedato: 13.12.2016
Journalnummer:

LØYPEMELDING TIL ÅRSPLAN FOR UTDANNING 2016

I møte den 29. november fikk studieutvalget seg forelagt løypemelding til årsplan for utdanning 2016 (Sak 84/16-2).

Studieutvalget uttalte følgende:

Studieutvalget tar meldingen til orientering.
Meldingen presenteres også for fakultetsstyret.

Løypemeldingen legges med dette frem for fakultetsstyret (se vedlegg).

Dekan og fakultetsdirektør fakultetsstyret til å gjøre slikt

Vedtak:

Styret sier seg tilfreds med aktiviteten så langt, og anser at løypemeldingen gir en dekkende framstilling.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

01.12.2016
NIØS

LØYPEMELDING: ÅRSPLAN FOR UTDANNING 2016

Innledning ... 3

1. Studiekvalitetstiltak ... 4

1.1 Oppfølging av studiebarometeret: Utfordringer i studiekvalitetsarbeidet i 2016 ... 4

1.1.1 Læring på tvers av emner ... 4

1.1.2 Kontakt med forskerne og forskning ... 4

1.1.3 Medvirkning ... 5

1.2 Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning ... 5

1.3 Digitalisering ... 5

1.3.1 Digital eksamen ... 5

1.3.2 Mitt UiB ... 5

1.3.3 Evalueringspanel ... 6

1.3.4 Studiekvalitetsseminar ... 6

1.4 Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag ... 6

1.5 Kvalitetssikring av sensur/klagesensur ... 7

1.6 Spesialemner ... 7

1.7 Masteroppgave ... 8

1.8 Emneansvar ... 8

2. Læringsmiljøtiltak ... 8

2.1 Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen ... 8

2.2 Studentmottak for nye studenter som starter direkte på 2., 3. og 4. studieår ... 8

2.3 Arbeidsgruppeledere ... 9

2.4 Integrering av de innreisende studentene ... 10

3. Evaluering ... 10

4. Etter- og videreutdanning ... 10

5. Internasjonalisering ... 11

5.1 Implementering og evaluering av JUS134-Kina ... 11

5.2 Kombinasjon av studier og praksis i Kina ... 11

5.3 Implementering av obligatorisk engelsk spesialemne – internasjonalisering hjemme ... 12

5.4 Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling ... 12

6. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter ... 13

6.1 Filming av forelesninger ... 13

6.2 Faglige tilpassede presentasjoner 13
6.3 Filming av emnepresentasjoner 13
6.4 Tverrfaglighet 14
6.5 Oppdrag for andre fagmiljø 14
6.6 Filming av disputaser 14
7. Andre tiltak 14
7.1 Lærlingeordning 14
7.2 Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling 14
8. Utvikling som har skjedd utover tiltakene nedfelt i årsplanen 15
8.1 Honorarskjema 15
8.2 Digital evaluering 15
8.3 Rekruttering/presentasjonsfilm – Det juridiske fakultet 16
8.4 Prosjektsøknader til Norgesuniversitetet 16
8.5 Dokumentasjon av seminarer – internt og eksternt 16
8.6 UTFORSK-midler fra Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) 17

Innledning

Årsplan for utdanning 2016 er et retningsgivende dokument for studiedekanens og studieseksjonens arbeid fra mars 2016 til mars 2017, og er et redskap for å identifisere hvilke områder som skal prioriteres for å realisere fakultetets utdanningsstrategi. Utkast til årsplan ble behandlet av Studieutvalget og Fakultetsstyret i mars 2016.

Fakultetsstyret vedtok ny strategi i august 2016, og det ble i styremøtet 1. november vedtatt at strategien skal nedfelles i handlingsplaner for utdanning, forskning og formidling. Arbeidet med planene vil starte opp våren 2017, og vare ut 2019. Årsplanen for utdanning 2016 vil gjelde frem til ny handlingsplan for utdanning er vedtatt.

Studiedekanen har hatt permisjon fra sitt verv hele høsten 2016, og det er derfor naturlig at enkelte prosjekter først kan settes i gang fra våren 2017. I permisjonsperioden håndteres løpende saker av dekanen. Her følger en oversikt over hvor langt fakultetet har kommet i å gjennomføre planen så langt.

1. Studiekvalitetstiltak

1.1 Oppfølging av studiebarometeret: Utfordringer i studiekvalitetsarbeidet i 2016

1.1.1 Læring på tvers av emner

I følge årsplanen skal studiedekanen i samarbeid med studieseksjonen se på mulige strategier for å gi studentene større innblikk i forskningens og forskernes verden gjennom hele studiet.

Fakultetet jobber med å etablere strukturer som skal bidra til at arbeidet med digitalisering av forskningsformidling og undervisning knyttes nærere sammen. Ny formidlingsrådgiver er på plass på nyåret, og hun vil også være sentral i dette arbeidet.

Vi har søkt midler fra Norgesuniversitetet høsten 2017 til et prosjekt som bl. a. skal bidra til å knytte emnene på 1. studieår bedre sammen. Prosjektet er et skrivekurs som skal holdes gjennom hele det første studieåret (se punkt 8.4). Vi vurderer om prosjektet kan realiseres uavhengig av om fakultetet mottar midler.

1.1.2 Kontakt med forskerne og forskning

Arbeidsgruppelederne 2015/2016 evaluerte oppgavegjennomgangsmøtene med emneansvarlige og den skriftlige veiledningen som de emneansvarlige utarbeider til dem i vår.[1] Funnene er formidlet til alle emneansvarlige på 1. og 2. studieår. Evalueringen peker på noen grep som emneansvarlige kan gjøre for i enda større grad å gjøre nytte av arbeidsgruppeledernes kompetanse.

Studentene som skriver stor masteroppgave (60 sp) tilknyttet et prosjekt eller en forskergruppe er de studentene som kobles tettest til forskningen. Per i dag er det totalt 13 studenter som er undervisningsmeldt til JUS398. 2 av disse studentene skal levere i desember.

5 av studentene skriver oppgave med stipend fra fakultetet:

- 2 studenter skal tildeles totalt 100 000,- hver fra GOVLAND-prosjektet[2]
- 1 student skal tildeles totalt 100 000,- fra Sparebanken Vests allmennyttige fond (Klimarettsoppgave)
- 2 studenter har fått tildelt 15 000,- hver fra forskergruppen i sivilrett.

Alle de som mottar stipend startet i høst.

Vi har også lyst ut inntil to reisestipend for komparative masteroppgaver der kinesisk rett inngår i sammenlikningsgrunnlaget med oppstart våren 2017. Stipendene inngår som del av det større 4-

[1] «Evaluering oppgavegjennomgang og skriftlig veiledning for arbeidsgruppeledere», juli 2016. Hver emneansvarlig fikk i tillegg en rapport med data for eget emne.
[2] "Legal governance in land use planning. Balance between national and municipal power and between private initiative and public control" (GOVLAND). Et forskningsprosjekt under DEMOS-programmet i Norges forskningsråd som ledes av Ingunn Myklebust.

årige Kina-prosjektet som fakultetet fikk innvilget UTFORSK-midler[3] fra SIU (Senter for internasjonalisering av utdanning).

1.1.3 Medvirkning

Arbeidet med ny og mer dyptgående emneevaluering vil også se på måter å synliggjøre klarere for studentene hva som følges opp og hvordan, og også være tydeligere på hvorfor faglige og pedagogiske hensyn noen ganger tilsier at innspill ikke tas til følge.

Fakultetet har fortsatt den gode dialogen med JSU, og vi vil fortsette å bidra til å fremme studentutvalget og studentdemokratiet der det er mulig.

1.2 Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning

Delinnstilling II fra studieordningskomiteen ble forelagt styret til orientering i juni 2016. Dekanatet vil presentere delinnstilling II i et allmøte i løpet av våren 2017.

1.3 Digitalisering

1.3.1 Digital eksamen

Alle fakultetets eksamener gjennomføres i dag digitalt, og som det fremgår av årsrapporten for utdanning 2015, har implementeringen av digital eksamen ved fakultetet vært vellykket.

Klagesensur gjøres digitalt, men det er fortsatt ikke mulig å behandle sensurklagene i Inspera. Signalene fra DigUiB er at denne funksjonaliteten ikke står veldig høyt på listen over Insperas utviklingsprosjekter, så det er usikkert når dette eventuelt kan komme på plass..

Så langt i 2016 er det fortsatt langsvarsoppgave og hjemmeeksamen som dominerer som vurderingsformer. Vi vil fortsette å oppmuntre og tilrettelegge for eksperimentering, og studiedekanen har denne høsten satt i gang et prosjekt der professor Arild Raaheim ved Institutt for pedagogikk samarbeider med fire av våre emneansvarlige for å se om de kan prøve ut alternative vurderingsformer på sine emner. Dette arbeidet skal presenteres for de andre emneansvarlige på 1. – 4. studieår på studiekvalitetsseminaret i januar 2017(se punkt 1.3.4).

1.3.2 Mitt UiB

Fra og med høsten 2016 har fakultetet tatt i bruk ny digital læringsplattform, Mitt UiB, på alle studieårene. Opplæring er gitt aktuelle ansatte ved fakultetet både i forkant av høstsemesteret og direkte etter hvert som noen har hatt spørsmål. Siden Mitt UiB er en læringsplattform mer enn en informasjonskanal, har underviserne fått ansvar for å legge inn og publisere det faglige materialet i sine emner. På denne måten får de bedre innsikt i Mitt UiB og kan lettere se hvilke muligheter for læring som ligger i systemet. Overgangen til Mitt UiB har gått fint uten større utfordringer. Jo mer underviserne tar i bruk Mitt UiB jo bedre kjent blir alle ansatte med de mulighetene som ligger i systemet.

Studentene som nå er på 2. studieår og studenter på 3. studieår har gitt uttrykk for at de er mer fornøyd med Mitt UiB enn Mi side. Det bør likevel nevnes at mengden e-poster studentene mottar på enkelte emner oppfattes som negativt. Mitt UiB er laget slik at studentene kan få varsel på e-post

[3] Programmet gir støtte til faglig fundert samarbeid innen høyere utdanning, med sikte på langsiktige og institusjonelt forankrede samarbeidsrelasjoner med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Fakultetet har fått til å videreutvikle samarbeidet med Kina om både studentutveksling og forskningssamarbeid.

hver gang det legges ut emneinnhold, filer, kunngjøringer eller diskusjoner. Vi har ikke god nok kjennskap til hvordan studentene bruker varsler og heller ikke hvordan de får med seg ny informasjon dersom de slår av disse (det er mulig å endre/slå av varsler, men dette gjelder i så fall alle emner). Ansatte må derfor tenke gjennom hva vi informerer om og hvordan/hvor, slik at viktig informasjon ikke drukner i mengder av mindre relevant informasjon.

I Mitt UiB kan ikke studentene være anonyme i diskusjoner. I noen emner har det gjort at den digitale diskusjonsdeltakelsen fra studentene har sunket, og noen emneansvarlige har derfor valgt å fortsatt benytte Edublogs. Problemstillingen er meldt videre til DigUiB. Det er uheldig at studentene må forholde seg til flere digitale læringsplattformer, og fakultetet håper studentene vil venne seg til diskusjonsmulighetene i Mitt UiB.

1.3.3 Evalueringspanel

Fakultetet har etablert et evalueringspanel bestående av to studenter, professor Rune Krumsvik fra institutt for pedagogikk[4], Dragefjellet lærings- og formidlingssenter og representanter fra administrasjonen. Panelet skal evaluere og gi råd for videre utvikling av den digitale satsningen på utdanningssiden. Panelet har hatt et møte i vår der et bredt utvalg av digitalisert materiale til undervisning ble gjennomgått. Møtene skal holdes mer jevnlig og planmessig i 2017, og vi vurderer også å utvide panelet med flere av fakultetets undervisere.

1.3.4 Studiekvalitetsseminar

Fakultetet arrangerer studiekvalitetsseminar i januar 2017. Seminaret vil være et arbeidsseminar for de emneansvarlige på studiets fire første år sammen med relevante personer fra studieseksjonen og eksterne ressurspersoner. Seminaret skal gi emneansvarlige drahjelp til å utarbeide digitale elementer i emnene sine – det være seg filmsnutter, utvikling av vurderingsformer eller nye måter å ta i bruk Mitt UiB for å understøtte og videreutvikle emnene.

Deltakerne må starte forberedelsene i forkant av studiekvalitetsseminaret, og det ble arrangert workshop for de emneansvarlige som skal delta 14. november. Programmet for seminaret vil derfor i stor grad bli styrt av hva de emneansvarlige har hatt et ønske om å arbeide med.

1.4 Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag

Studiedekanen og studieseksjonen utarbeidet og implementerte våren 2016 nye retningslinjer for godkjenning av sensorer og undervisere med det formål å kvalitetssikre våre sensorer gjennom å spisse de formelle kravene vi stiller til dem. Kravet om minimum to års arbeidserfaring (m.v.) for å bli sensor ved fakultetet gikk fra å være praksis til å bli formalisert, og det ble presisert at søkers samlede karakterbilde vil inngå som en del av vurderingen. Videre ble ansvarsfordelingen hva angår rekruttering av undervisere tydeliggjort, og nytt skriftlig materiale til sensorene utarbeidet. Arbeidet ble gjort i nært samarbeid med studiedekanen.

I årsplanen ble det formidlet et ønske om å gi våre sensorer tettere og mer spesifisert oppfølging, deriblant ved bruk av vårt eksterne nyhetsbrev. Arbeidet med å lage et eget nyhetsbrev for sensorene er i gang, og vi planlegger å få sendt første brev på nyåret.

[4] En av Krumsviks forskningsområder er digitale læringsverktøy, og han leder bl.a. forskningsgruppen Digitale læringsfellesskap ved Institutt for pedagogikk. Han sitter også i styringsgruppen for DigUiB.

Studieseksjonen har også planer om å opprette en egen nettside for sensorer, der det meste av nødvendig informasjon som ellers blir formidlet via sensorbrev o.l. skal være tilgjengelig. Når denne siden blir en realitet er foreløpig ikke klart, men man kan se for seg at den kommer i løpet av våren 2017.

1.5 Kvalitetssikring av sensur/klagesensur

Fakultetet har siden innføring av blindsensur fra høstsemesteret 2014 revidert arbeidsform to ganger for å sikre god kvalitet i sensurarbeidet. Tiltakene som ble iverksatt høsten 2015 videreføres i 2016, og det er satt i gang et arbeid med systematisk erfaringsinnhenting, både fra emneansvarlige og fra klagesensorer. Det føres nøye statistikk over utfallet av klagesaksbehandlingen, og de iverksatte tiltakene for kvalitetssikring av klagesensuren vil bli evaluert våren 2017. De emneansvarlige skal involveres i denne prosessen.

1.6 Spesialemner

Fakultetsstyret fikk høsten 2015 en oversikt over utfordringene som knytter seg til administrasjonen av fakultetets spesialemner.[5] I kjølvannet av dette har studiedekanen sammen med studieseksjonen i løpet av våren 2016 gjennomgått nøkkeldata i emnebeskrivelsene, altså materielle og formelle forhold som har betydning for driften av emnene[6] og det er foretatt noen justeringer. Dette bidrar til bedre informasjon til studentene, og samtidig en mer håndterlig og forutsigbar arbeidshverdag for de studieårsansvarlige, som administrerer et stort antall emner.

Studiedekanen har i løpet av våren 2016 hatt møter med de emneansvarlige for høstemnene. Det har særlig blitt kommunisert at man må overholde frister for at emnene skal kunne fungere tilfredsstillende.

Dersom nøkkelinformasjon ikke er klar innen gitte frister kan resultatet bli at emnet ikke avholdes det påfølgende semesteret.

Studiedekanen har satt i gang en gjennomgang av spesialemneporteføljen, og flere emner har allerede blitt kuttet.[7] Det kan også være snakk om ytterligere kutt. Det er også aktuelt å slå sammen emner, og det er oppnådd enighet mellom de emneansvarlige for JUS250-2-A (Velferdsrett) og JUS250-2-B (Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren) om å opprette et 20-poengs spesialemne. Ellers er det innført en stopp i opprettelsen av nye spesialemner inntil videre, med unntak av opprettelsen av JUS292-2-A (Introduction to Chinese Law) som ble sett på som et ledd i fakultetets strategiske satsning. Rundt 20 studenter deltok på forelesningene, og 23 studenter er oppmeldt til eksamen.

I styresak 78/16 redegjøres det i mer detalj for dagens status, og det er også fremlagt tall fra siste år.

Arbeidet med gjennomgang av spesialemneporteføljen tas opp igjen våren 2017.

[5] Sak 73/15
[6] Forkunnskapskrav, vurderingsformer og -ordninger, obligatoriske aktiviteter med mer
[7] JUS279-2-A og B ble kuttet høst 2015. JUS258-2-A er kuttet fra og med vår 2016 (videreføres delvis i det eksisterende emnet JUS258-2-B). JUS259-2-A ble kuttet fra og med høst 2016, mens JUS274-2-A kuttes fra og med vår 2017.

1.7 Masteroppgave

SU fikk en statusrapport for fellesprosjektet mellom de tre juridiske fakultetene for å samordne læringsmål, veileder- og sensorinstruks samt karakterbeskrivelser i mars 2016[8]: «Alle tre fakulteter har altså iverksatt (sin versjon av) de nye læringsmålene, veilederveiledning og sensorveiledning. Tromsø og Bergen har nye karakterbeskrivelser, Oslo har valgt å beholde de generelle uten tilføyelser.»

Vi har ikke et felles sensorbrev, men i Bergen har vi ved behandling i SU (24. mai) og fakultetsstyret utarbeidet sensorbrev som tar opp endringene. Styret ba om å bli orientert om oppfølging med hensyn til sensorbrev, karakterfordeling og blind klagesensur. Dette er rapportert.

I høst har UHR lagt fram sin årlige karakterrapport. Denne gangen var masteroppgaver fra JUS gjenstand for undersøkelse og rapport. Vi har fått gode tilbakemeldinger på to punkter: For at vi har tatt veileder ut av sensuren og for fellesprosjektet. UHR påpeker likevel at vi fortsatt har betydelig overvekt på A og B i karaktersettingen. Vi vil fortsette å holde utviklingen under oppsyn.

1.8 Emneansvar

En helhetlig gjennomgang av emneansvaret vil være nært knyttet til prosessen med å utvikle evalueringen av emnene, samt utviklingen av digital teknologi og alternative vurderings- og undervisningsformer i undervisningen. Dette arbeidet vil for alvor starte i løpet av våren 2017. Gjeldende godskrivingssatser vil bli gjort tilgjengelig i ansattwikien.

2. Læringsmiljøtiltak

2.1 Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen

Studieseksjonen og DigUiBs prosjektgruppe for Digital eksamen var vertskap for et studieadministrativt erfaringsseminar om digital eksamen for hele UiB i mars 2016. I juni 2016 var studieseksjonen ved seksjonssjef teknisk arrangør for det første studieadministrative seminaret for hele UiB.

Internt ved fakultetet har vi hatt mest fokus på å lære opp nye medarbeidere, utvikle opplæringsprogram for nyansatte, overføring av kunnskap og kompetanse mellom medarbeidere og kvalitetsheving av eksisterende rutine- og prosessbeskrivelser og maler. Vi arrangerte et internt kurs i wikiarbeid i høst og har arbeidet systematisk med utviklingen av kurs og erfaringsutveksling på flere områder for vinteren 2016/2017. Flere i seksjonen vil bidra i arrangement i regi av Studieadministrativt lederforum våren 2017. Det er også flere av seksjonens medarbeidere som bidrar inn i sentrale prosjekter og prosesser ved UiB.

2.2 Studentmottak for nye studenter som starter direkte på 2., 3. og 4. studieår

I og med at antallet studenter som begynner rett på 2., 3. og 4. studieår stadig øker har studieseksjonen sammen med faglig ledelse vektlagt å fortsette utvikling og tilrettelegging av mottaket for denne gruppen. Høsten 2015 ble det opprettet egne faddergrupper for nye studenter på 3. og 4. studieår, og dette ble – i samarbeid med Juristforeningen – videreført i år.

[8] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll-su-20160303-sak-7-22.pdf

Årets nyskapning var egne informasjonsmøter for studenter som ikke begynner rett på 1. studieår. Formålet var primært å gi alle studentene bedre tilpasset informasjon, og dermed en enklere studiestart. Møtet som var planlagt for de som skulle begynne på 3. studieår ble imidlertid avlyst i siste liten, da det viste seg at det ble klart at det kun ville møte tre studenter. Disse studentene deltok derfor på møtet for 4. studieår, men mye av informasjonen som ble gitt på dette møtet opplevdes nok ikke som veldig relevant for disse. Vi vil derfor planlegge et eget møte for denne studentgruppen neste år.

Høstens semesterregistrering ble i hovedsak gjennomført via mobiltelefon og var tilpasset de ulike studentkategoriene, med en egen registreringsstasjon for 3. og 4. studieår. Dette forenklet registreringsprosessen betraktelig, og vil bli gjentatt i 2017. Fakultetets tidlige saksbehandling av innpass-saker gjør at disse studentene har en komplett utdanningsplan når de begynner, og dette er et absolutt pluss for studentene (og studieseksjonen).

Semesterstart 2016 er bl.a. evaluert via elektronisk spørreskjema til studentene. Hovedtendensen blant de som besvarte undersøkelsen ser ut til å være at et eget opplegg for 3. og 4.årsstudentene er positivt. Resultatene vil gjennomgås nøye i forbindelse med planleggingen av neste års semesterstart, slik at vi kan få justert og tilpasset opplegget der det måtte være nødvendig.

2.3 Arbeidsgruppeledere

Vi viderefører kollegaveiledning som obligatorisk element i emnet JUS329 Universitetspedagogisk rettleiing etter gode evalueringer fra fjorårets kull. Vi vil også fortsette samarbeidet med universitetspedagogikkmiljøet i gjennomføringen våren 2017.

I 2016 har vi fortsatt å utvikle oppfølgingen og opplæringen av arbeidsgruppelederne. Høsten 2016 har vi også involvert tidligere arbeidsgruppeledere i utarbeidingen av opplæringen. Førsteamanuensis Ivar Nordmo fra institutt for pedagogikk har bidratt i år, i samarbeid med erfarne arbeidsgruppeledere. Hans Christian Farsethås fra Akademisk skrivesenter ved UiB har også hatt en økt med de nye arbeidsgruppelederne, og dette samarbeidet ønsker fakultetet å videreutvikle også på andre prosjekt. Opplæringen i høst har gitt mer rom for aktiv deltakelse, og vi har fått gode tilbakemeldinger på opplegget fra deltakerne.

I undersøkelser om frafall og i pedagogisk litteratur, ser man at det er de første ukene av det første semesteret som er kritiske for å hindre at ferske studenter slutter.[9] Vi har i prosjektet «Bedre språk, bedre jurister» sett en mulighet for å i større grad bruke arbeidsgruppelederne i oppfølgingen av førsteårsstudentene de første ukene av studiet.[10] Vi vurderer å gjennomføre prosjektet uavhengig av om fakultetet får tildelt prosjektmidler.

[9] Se bl.a. Universitetsstyret, sak 124/15 og Harald Åge Sæthre: «Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes»: http://uhu.uib.no/haas/SathreBIV15.pdf

[10] Søknad til Norgesuniversitetet, se punkt 8.4

Dersom prosjektet skal gjennomføres, vil den såkalte «bli-kjent»-samlingen[11] forskyves til august. I den forbindelse vil vi videreutvikle innholdet i samlingen, bl.a. ved å la oss inspirere av informasjonsuken «På veg» [12] som de arrangerer ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. I denne uken får de ferske realfagsstudentene hjelp til å planlegge studietiden sin ved å se på karrieremuligheter, studievaner etc. og slik inspirere og hjelpe dem til å sette seg klare mål for studiene.

2.4 Integrering av de innreisende studentene

Etter innføringen av kravet om obligatorisk engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap for studentene som ikke reiser på utveksling, oppfordret studiedekanen alle emneansvarlige på de engelske spesialemnene å legge til rette for samarbeid og informasjonsutveksling på tvers av studentgrupper/nasjonaliteter for å sikre bedre integrering og læringsutbytte.

Kommende emneevalueringer vil inkludere spørsmål som går på akkurat dette, men svar vil først være tilgjengelige når all undervisning er ferdig. Det er først etter at slike evalueringer er gjennomført at fakultetet vil kunne høste erfaringer om det er blitt en forbedring i integrering av internasjonale studenter gjennom økt deltakelse av norske studenter i de engelske spesialemnene.

Tiltaket er blitt presentert ved ulike anledninger til utenlandske partneruniversiteter og opplegget har vakt positiv interesse blant flere av dem. De ser jo verdien av tiltaket for studentene de sender på utveksling til UiB, og ser den positive effekten dette potensielt vil ha for studentene sine, selv om de kanskje ikke har mulighet til å innføre samme ordning for sine studenter lokalt.

3. Evaluering

Ny matrise for emneevalueringen som følger UiBs studiekvalitetssystem er vedtatt.[13] Ved å gå over til en treårig syklus for emneevaluering gis det rom for en mer dyptgående evaluering av emnene, og i dette arbeidet kan det være aktuelt å trekke inn både kollegaer, studenter og eksterne ressurspersoner. Studiedekanen vil i samarbeid med studieseksjonen og emneansvarlige utvikleinnholdet i denne evalueringen i løpet av våren 2017.

Vi vil også se på form og innhold i referansegruppemøtene i løpet av våren. Vi ønsker bl.a. mer tilbakemelding på digitale element i emnene etter hvert som dette tas i bruk i større utstrekning.

Fakultetets programsensorer har vært involvert i et seminar i høst som bl.a. hadde emneevaluering som tema. Programsensorene vil også delta på studiekvalitetsseminaret i januar.

4. Etter- og videreutdanning

Fakultetet tilbyr kun ett etter- og videreutdanningsemne i 2016, JUR601 Innføring i jus for næringslivet.

---

[11] Bli-kjent samlingen ble innført fra studieåret 2008/2009 for å hjelpe studentene og arbeidsgruppelederne å skape et godt læringsmiljø i arbeidsgruppene. For de nye studentene er dette også en samling der de kan få en gjennomgang av arbeidsgruppenes funksjon i studiemodellen.

[12] http://www.uib.no/matnat/55518/p%c3%a5-veg-2016-kva-er-ditt-m%c3%a5l-med-studiet

[13] Sak 37/16 i Studieutvalget 24.05.16

Gjennomføringen av JUR601 har vært svært vellykket i høst, og tilbakemeldingene fra studentene har vært positive. Emneansvarlig har brukt mye ressurser på å utvikle et godt og pedagogisk gjennomtenkt emne, og har i stor grad tatt i bruk mulighetene som ligger i Mitt UiB. Forelesningene har vært strømmet direkte og tatt opp og gjort tilgjengelig. Studentene har selv også vært aktive på siden i Mitt UiB. Erfaringene fra dette emnet er formidlet til de andre fagmiljøene ved UiB som arrangerer kurs for Addisco og dette har resultert i en søknad om midler til digital utvikling hos Norgesuniversitetet (se punkt 8.4).

Fredag 9. september ble alumnusdagen avholdt for tredje år på rad, med ca. 90 alumner til stede.

Fakultetet inviterte til et interessant faglig program med foredrag fra fakultetet ansatte, kommuneadvokaten, Inventura AS, Advokatfirmaet Kyrre og Finansforbundet, etterfulgt av god mat og drikke i vrimlearealet, med fest på Fjøset i studentregi som avslutning på kvelden.

Som i de to foregående årene var Advokatforeningen medarrangør, og alumnus som er medlemmer fikk godkjent seminaret som etterutdanning. Fakultetet og Advokatforeningen er innstilt på å fortsette med et alumnusdagskonsept som nå er blitt en tradisjon.

5. Internasjonalisering

5.1 Implementering og evaluering av JUS134-Kina

Ti studenter fra Bergen deltok på Chinese Law Summer Program ved Renmin University School of Law våren 2016. Sommeprogrammet er en del av emnet JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur. Etter endt kurs ble det foretatt en spørreundersøkelse til de deltakende studenter. Studentene kom med nyttige merknader og forslag til forbedringer av emnet JUS134-Kina (bl.a. om undervisning- og eksamensform). På bakgrunn av disse tilbakemeldingene ble det blant annet gjort noen endringer i emnebeskrivelsen for JUS134-Kina som vi få virkning fra og med våren 2017.

Studentene ble også bedt om å skrive en rapport om andre forhold enn bare undervisning og eksamen, bl.a. informasjon og tips om et opphold i Beijing og deres erfaringer. Disse rapportene er publisert på fakultetets nettsider.

Det er oppnådd enighet mellom Renmin University Shool of Law, Indiana University og fakultetet i Bergen om at vi kan sende 15 studenter til programmet i 2017. I oktober 2016 ble det holdt et nytt informasjonsmøte om JUS134-Kina og sommerprogrammet for 2017. Professor Tom Wilson fra Indiana University deltok på informasjonsmøtet.

Bergen Konfutse Institutt bidrog med økonomisk støtte til studentene som deltok på sommerprogrammet i Beijing, og dette videreføres i 2017. Bergen Konfutse Institutt har også utviklet et kurs i kinesisk språk og kultur som avholdes i perioden januar til april 2017. Studentene som deltar på dette kurset, og som tar den avsluttende testen, blir gitt økonomisk støtte til deltagelsen i sommerprogrammet.

5.2 Kombinasjon av studier og praksis i Kina

Semesterprogrammet i kinesisk rett, hvor studier hos våre partneruniversiteter kombineres med traineeopphold hos norske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina, tilbys for første

gang i vårsemesteret 2017. Ni studenter skal gjennomføre programmet. Som et ledd i realiseringen av dette programmet ble emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme opprettet, og emnebeskrivelsen publisert i løpet av høstsemesteret 2016. Studentene skal skrive en praksisrapport etter endt traineeopphold, og bestått rapport gir 10 studiepoeng.

Bergen Konfutse Institutt har utviklet et femukers kurs i kinesisk språk og kultur som gjennomføres i januar-februar 2017, med avsluttende test i februar. Deltagelsen i dette kurset er obligatorisk. Studentene reiser til Beijing eller Shanghai ultimo februar 2017. Utplasseringen hos arbeidsgiverne i Beijing og Shanghai skjer parallelt med universitetsstudiene.

I løpet av høstsemesteret 2016 er studiedekan og studieseksjonen i dialog med både partneruniversitetene og arbeidsgiverne for å fastlegge detaljene rundt studier og praksisopphold. Det er utarbeidet en Learning Agreement som nedfeller formålet med, og det nærmere innholdet i, traineeoppholdet.

5.3 Implementering av obligatorisk engelsk spesialemne – internasjonalisering hjemme

Fakultetets langsiktige ambisjon er å opprette ytterligere to spesialemner i kinesisk rett, i tillegg til det allerede etablerte introduksjonskurset. Disse nye emnene skal gi rom for dypdykk i utvalgte forretningsjuridiske emner av særlig relevans for norsk næringsliv. Undervisningen skal gis av professorer fra våre partneruniversiteter i Kina. Da vil fakultetet kunne tilby et helt semesterstudium i kinesisk rett, og dette vurderes som strategisk viktig

Hovedformålet med kravet om engelskspråklig emne er å sikre at studentene som ikke velger utveksling som del av graden, også utvikler både språkkompetanse og interkulturelle ferdigheter.

For å sikre at flest mulig emner kan kombineres og slik tilrettelegge for at studentene kan få det størst mulige utvalg av norske og engelske spesialemner, har studieseksjonen gjort et større arbeid i vår for å sette timeplan og eksamensplan opp på en helt ny måte.

Vi prøver generelt å unngå overlapp for alle emner, men ved timeplanleggingen for høsten 2016 måtte vi ta hensyn til kravet om engelsk spesialemne for første gang, noe som gikk forholdsvis bra ved å bruke alle tilgjengelig timer i løpet av en dag, og booke 08.15-forelesninger i større grad. Vi har også tilstrekkelig undervisningsrom til at vi skal klare å unngå overlapp, men det avhenger selvfølgelig også av når de ulike foreleserne har mulighet til å undervise.

Det er imidlertid større utfordringer knyttet til eksamensplanleggingen, siden studentene kun kan velge emner som ikke har eksamen på samme dag. Mulighetene for kombinasjoner begrenses derfor fordi vi kun har tre uker med eksamen i spesialemner, mens vi arrangerer ca. 26 ordinære skoleeksamener for våre studenter på høsten.

Det er mulig det må legges klarere føringer på hvilke emner som bør kunne kombineres utover de som allerede eksisterer, dette for å unngå at det blir en mer eller mindre vilkårlig fordeling av de øvrige emnene.

5.4 Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling

Studiedekanen og studieseksjonen arbeider kontinuerlig med å heve kvaliteten på utvekslingstilbudet. I løpet av vårsemesteret 2016, ble det vedtatt en reglementsendring i § 5-1 for å

tydeliggjøre hvilket nivå emner tatt i utlandet må være på for å kunne forhåndsgodkjennes og deretter godskrives i inn graden. Som hovedregel kan bare emner på masternivå godkjennes.

6. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter

Senteret er ledet av visedekan for digitalisering, har én fast ansatt digital produksjonsmedarbeider og engasjerer ellers eksterne medarbeidere når det er behov. Senteret skal være fakultets spydspiss når det gjelder digital formidling innen undervisning og forskning, og har også tatt på seg oppdrag fra fagmiljø utenfor fakultetet.

6.1 Filming av forelesninger

Videoopptak av forelesninger er forsøkt gjort automatisk i stadig større grad, for å frigjøre ressurser til andre oppgaver. Selv om vi fremdeles må redigere opptakene i etterkant, gjøres de fleste opptakene nå automatisk, noe som er arbeidsbesparende. Neste år vil det også være mulig å foreta automatiske opptak av de fleste spesialemner ved at UiB installerer nytt utstyr i seminarrom 2, der mesteparten av undervisningen i slike emner foregår.

6.2 Faglige tilpassede presentasjoner

I 2016 er det laget faglige tilpassede presentasjoner i Kontraktsrett II og EXFAC:

I Kontraktsrett II ble det gitt tips til studentene i forkant av eksamen, samtidig som enkelte utvalgte emner ble gjennomgått i en diskusjon mellom emneansvarlig og en annen underviser.

I EXFAC har både de emneansvarlige og andre fagpersoner blitt involvert i en rekke ulike introduksjonsvideoer til emnet.

I forbindelse med Forvaltningsrett I er det laget en egen video om kommentering av arbeidsoppgaver hvor tekst, grafikk og animasjoner er integrert i en samtale mellom to vitenskapelig ansatte.

Den største videoproduksjonen knytter seg imidlertid til Landslovsprosjektet, hvor det er laget omfattende presentasjoner av forskningstematikken og forskningsfunn. Disse opptakene er også brukt i undervisningen til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett.

Fra november 2016 vil de emneansvarlige mer systematisk bli tilbudt denne typen opptak. Nye muligheter for videoopptak i fakultetets nye studio vil trolig øke produksjonen av faglig tilpassede opptak betydelig.

6.3 Filming av emnepresentasjoner

Filming av emnepresentasjoner har ikke vært et prioritert område i 2016.

Det er likevel laget en video som forklarer de faglige forbindelseslinjene mellom emnene JUS133 Metode- og rettskildelære og JUS134 Rettshistorie og komparativ rett. I tillegg har det blitt laget en video som presenterte emnet Konfliktmekling og God forvaltningsskikk for studentene.

Også dette arbeidet vil kunne gjøres mer systematisk med fakultetets nye studio. Det er også planlagt å gjøre opptak som presenterer fakultetets tilbud til internasjonale studenter.

6.4 Tverrfaglighet

Senterets oppdrag for andre fagmiljø ved UiB har vist at det digitale mediet kan være gunstig for å starte opp tverrfaglige diskusjoner, og for å opprette møteplasser for faglig diskurs som ellers ikke ville eksistert. Senteret vil utforske videre mulighetene dette kan gi.

6.5 Oppdrag for andre fagmiljø

Lærings- og formidlingssenterets utstyr og kompetanse har vist seg å være svært attraktivt for andre fagmiljø. Vi samarbeider kontinuerlig med kommunikasjonsavdelingen, og påtar oss oppdrag som kommunikasjonavdelingen ikke har kapasitet til å ta på seg. Vi har gjort oppdrag for Humanistisk fakultet og for Medisinsk-odontologisk fakultet, i tillegg til å gjøre opptak i forbindelse med Holbergprisen. Oppdragene gir lærings- og formidlingssenteret viktige erfaringer, og genererer også inntekter gjennom internfakturering mellom fakultetene.

6.6 Filming av disputaser

Det foreligger et dekanvedtak om opptak av disputaser, forutsatt samtykke fra de involverte. Fakultetet arbeider med å utvikle rutiner for å innhente de nødvendige tillatelser på forhånd og å utarbeide en plan for hvordan vi vil benytte materiale.

7. Andre tiltak

7.1 Lærlingeordning

Som et bidrag til UiB sitt «lærlingeløft» tok Det juridiske fakultet, som beskrevet i årsplanen, høsten 2016 inn to lærlinger i kontor- og administrasjonsfag. Begge skal være her i to år.

Lærlingene er tilknyttet hver sin seksjon, én i studieseksjonen og én i forsknings- og stabsseksjonen.. Det er utarbeidet læreplan med tilhørende oppgaver for lærlingen i studieseksjonen, og en tilsvarende læreplan for oppgaver i forsknings- og stabsseksjonen. Hver seksjon har en fagansvarlig som har ansvar for lærlingenes faglige opplegg og fungerer som deres kontaktperson.

Vi har integrert lærlingen vår i så mange arbeidsfelter som mulig denne høsten, og hun har også fått en god tilknytning til Informasjonssenteret.

7.2 Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling

Studieseksjonen vil fortsette sitt kontinuerlige arbeid med å effektivisere, forbedre og forenkle prosesser og rutiner lokalt, og bidra til administrativ erfaringsutveksling ved hele UiB gjennom de mange fora vi er medlem av.

Det kan nevnes at fakultetet er med i et pilotprosjekt om *Erasmus without papers*, som dreier seg om å gå fra godkjenning og signatur av Learning Agreement på papir til elektronisk versjon av Learning Agreement (en kontrakt mellom studenten som skal på utveksling, partneruniversitet og fakultetet om hvilke fag som skal tas og godkjennes). Det implementeres for studenter fra fakultetet som skal på utveksling på vårsemesteret 2017. Pilotprosjektet har foreløpig noen "barnesykdommer" fordi plattformen fortsatt er under utvikling men det vil trolig bidra til effektivisering av det administrative arbeidet rundt det for de internasjonale koordinatorer ved fakultetet.

I tillegg kan det nevnes at fakultetet i det siste året har gått for en omlegging av veiledning om utveksling. Det tilbys ikke lenger individuelle veiledningstimer, men veilederne er tilgjengelige oftere og for flere studenter med den nye ordningen der de kan treffes en gang i uken. Ved større pågang rundt søknadsfrist settes det opp flere forekomster av veiledning.

For videre effektivisering av saksbehandling rundt utveksling, skal digital post i større grad brukes for utsending av vedtak om forhånds- og endelig godkjenning via ePhorte.

Seksjonen bidrar inn i sentrale effektiviseringsprosjekt ved UiB: Nestleder i studieseksjonen er medlem av ressurs-gruppen i UiB sitt sentrale effektiviseringsprosjekt #ORG2022.

8. Utvikling som har skjedd utover tiltakene nedfelt i årsplanen

8.1 Honorarskjema

Da det våren 2016 ble klart at man nå skulle operere med to ulike hovedtariffavtaler[14] oppstod et behov for å innhente sensorenes fagforeningstilhørighet for å kunne utbetale riktig honorar. Studieseksjonen utførte derfor et større arbeid for å forenkle honorarprosessen, og honorarskjemaet i papir er nå erstattet av en digital løsning som har mange fordeler.

Den studieårsansvarlige slipper å holde styr på foreningstilhørighet og ulike satser – beregningene av honorar skjer nå automatisk. Koder, analysenumre o.l. er integrert i skjemaet, og behandlingstid i studieseksjonen er kuttet. Sensorene får umiddelbart kvittering (arbeidsavtale) når de sender skjemaet, og potensielt kan ventetiden for utbetaling bli kortere. Den totale arbeidsmengden knyttet til honorar vil gå ned for både studiesjef, studieårsansvarlige og HR.

I første omgang testes løsningen ut på de ordinære emnene på 1. – 4. studieår, men hvis alt går som det skal vil ordningen også implementeres på de øvrige emnene i løpet av vinteren.

8.2 Digital evaluering

Som nevnt i punkt 3 vedtok fakultetets studieutvalg i mai 2016 å innføre en ny syklus[15] for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet, som blant annet innebærer at hvert emne blir evaluert hvert tredje år i stedet for hvert år. Fakultetet ønsker likevel å åpne for at studentene skal kunne få gi umiddelbare tilbakemeldinger på emner de tar, slik at vi kan gjøre justeringer der det måtte vise seg nødvendig. Dette har vi søkt å løse på to vis: det ene er at emneansvarlige som ønsker det kan avholde referansegruppemøter også utenom det som er nedfelt i evalueringssyklusen. Det andre grepet er ment å skulle fange opp de umiddelbare tilbakemeldingene studentene måtte ha på en enklest mulig måte. Løsningen ble å opprette et digitalt skjema, der studentene kan gi sine innspill. Studentene blir informert om skjemaets eksistens via melding i Mitt UiB på det enkelte emne. Hvor mange som vil benytte seg av denne muligheten er det for tidlig til å si så mye om, men vi kommer til å følge dette nøye framover.

[14] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hta-2016-2018/id696502/
[15] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll-su-20160524.pdf, sak 37/16

8.3 Rekruttering/presentasjonsfilm – Det juridiske fakultet

Et fakultet som ønsker samarbeid nasjonalt og internasjonalt har behov for god presentasjon av virksomheten. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter har startet arbeidet med å utvikle en film som egner seg for å presentere fakultetet for omverdenen.

8.4 Prosjektsøknader til Norgesuniversitetet

Norgesuniversitetet er et forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet som bl.a. fremmer utvikling og bruk av teknologi for læring og fleksibel utdanning ved å finansiere utviklingsprosjekter ved universiteter og høgskoler. I vår lyste de ut prosjektmidler for prosjekter med oppstart i 2017, og som varer i inntil to år. Midlene skal gå til prosjekter innenfor tre innsatsområder:

•Aktiv læring

•Digitale læringsformer for arbeidslivet

•Digital vurdering[16]

Fakultetet har sendt tre prosjektsøknader i høst:

På oppdrag fra Addisco er det søkt om midler til prosjektet «Firenighet – tre emner i ny pedagogisk modell for arbeidslivspartner». Prosjektet skal utvikles i samarbeid med institutt for samfunnspsykologi og institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap. Prosjektet innebærer at emner på institutt for samfunnspsykologi og institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap skal legges opp etter modell av JUR601 Innføring i JUS for næringslivet.

Kjernen i prosjektet «Juridiske resonneringsstrukturar» er å lage en film på 70 min. som skal vise frem og forklare juristers grunnleggende resonneringsstrukturer de siste 1000 år.

«Bedre språk, bedre jurister» er et skrivekurs for førsteårsstudentene våre. Kurset legges til tidlig i det første semesteret av studiet. Deretter skal kurset følge studentene på 1. studieår gjennom studieåret. I tillegg skal alle emnene på 1. studieår implementere et særlig fokus på det språklige. Prosjektet legger også til rette for at arbeidsgruppelederne skal inn på et tidligere tidspunkt for å gi bedre trivsel, bedre læringsutbytte og mindre frafall (se punkt 2.3). [17]

Hvilke prosjekt som får tildelt midler blir avgjort i Norgesuniversitetets styremøte 13. desember. Det er i år 56 søknader fordelt på 20 institusjoner.

8.5 Dokumentasjon av seminarer – internt og eksternt

Dragefjellet lærings- og formidlingssenter har dokumentert flere seminarer i løpet av sommeren og høsten:

- Debatt om «Lov og litteratur»[18] arrangert av Fagutvalget for allmenn litteraturvitenskap på Hovedbiblioteket
- BREXIT-seminar ved fakultetet[19]

[16] For mer informasjon om søknadskriteriene se her: https://norgesuniversitetet.no/prosjekter
[17] Se f.eks. her http://www.uib.no/jur/101771/%c3%b8kt-studietrivsel-gjennom-faglig-tilbakemelding for mer data på hvordan økt studietrivsel påvirker læringen positivt blant våre studenter.
[18] http://www.uib.no/jur/100709/debatt-lov-og-litteratur
[19] http://www.uib.no/jur/99441/brexit-seminaret-5-juli

- Seminar om opphavsrett ved lenking på Internett arrangert ved fakultetet[20]

8.6 UTFORSK-midler fra Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)

Våren 2016 utviklet fakultetet sammen med Renmin University School of Law en felles søknad til SIU om delfinansiering av en rekke samarbeidstiltak for perioden 2017 til 2020. Søknaden hadde en økonomisk ramme på like i underkant av 2 millioner kroner, og den ble innvilget fullt ut. Noen av de omsøkte aktivitetene er allerede i gang. Dette gjelder bl. a. forelesningene i europeiske menneskerettigheter ved Renmin som studiedekanen holdt for andre gang våren 2016, og den årlige rundebordskonferansen med PhD-studenter fra de to institusjonene. Av nye tiltak som skal utvikles og iverksettes, er det særlig grunn til å nevne at det planlegges for et European Law Summer Programme ved fakultetet i Bergen for kinesiske studenter, med oppstart enten høsten 2018 eller høsten 2019. SIU har også gitt støtte til en internasjonal konferanse i april 2018 i Beijing med temaet The Role of Courts in Transitional Societies. Denne konferansen er planlagt å være et møtested for dommere og akademikere, men det vil også bli en egen sesjon hvor PhD-studenter skal presentere sine avhandlinger om dette temaet.

[20] http://www.uib.no/jur/101905/opphavsrett-ved-lenking-p%c3%a5-internett